

АНОТАЦІЯ

Назва дисципліни / освітнього компонента	Типологія стилів і форм у літературі
Освітня програма	Філологія. Українська мова та література, польська мова
Компонент освітньої програми	Вибірковий (5 семестр)
Загальна кількість кредитів та кількість годин для вивчення дисципліни	3 кредити / 90 годин
Вид підсумкового контролю	Залік
Мова викладання	Українська мова
Викладач	Тхорук Раїса Леонтіївна, кандидат філологічних наук, доцент кафедри української літератури
CV викладача на сайті кафедри	http://www.rshu.edu.ua/kafedry-fuf/kafedra-ul/sklad-kafedri-ul/121-personalii/1180-tkhoruk-raisa-leontivna
E-mail викладача	tirteya77@gmail.com

Курс «Типологія форм і стилів у літературі» -- вибіркова навчальна дисципліна для спеціальності: 035 Філологія. Українська мова та література.

Під час вивчення курсу надається можливість розширити й удосконалити свої знання із теорії літератури (загального літературознавства) та набутти й розвинути вміння визначати та аналізувати характерні ознаки композиції художнього тексту, його жанру й стилю (описувати усно та письмово).

Студенти мають можливість зосередитися на особливостях мистецької форми, що дають змогу за домінантою чи ознаками на тематологічному,

жанровому чи стилістичному рівні вписувати окремий текст у типологічні ряди національної чи світової літератур.

Передбачається обговорення та аналіз кількох творів англійської, італійської, німецької, польської літератур (Дж. Бокаччо, В. Гьоте, О. Гакслі, Т. Кампанела, А. Міцкевич, Дж. Оруел, Е. По та ін.) у зіставленні із текстами українських авторів (М. Костомарова, Я. Щоголева, Лесі Українки, Г. Хоткевича, В. Винниченка, Ліни Костенко, Т. Антиповича та ін.).

Під час практичних занять основна увага буде зосереджуватися на читанні, інтерпретації та укладання типологічних таблиць. Шлях від укладання типологічного ряду, встановлення моделі літературних форми, опису рис оригінальності письменника буде запропоновано студентам пройти у команді та самостійно. Передбачено написання підсумкового есе.

Очікується набуття й формування таких -- загальних компетентностей:

ЗК4. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

- фахових компетентностей:

ФК5. Здатність використовувати в професійній діяльності системні знання про основні періоди розвитку літератури, що вивчається, від давнини до ХХІ століття, еволюцію напрямів, жанрів і стилів, чільних представників та художні явища, а також знання про тенденції розвитку світового літературного процесу, зокрема української та польської літератур.

ФК7. Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації тексту (залежно від обраної спеціалізації).

ФК10. Здатність здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний (залежно від обраної спеціалізації) аналіз текстів різних стилів і жанрів.

ФК13. Здатність створювати, перекладати й інтерпретувати усні та письмові тексти різних жанрів і стилів польською мовою на українську та навпаки.

- програмних результатів навчання:

ПРН2. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.

ПРН13. Аналізувати й інтерпретувати твори української та зарубіжної художньої літератури й усної народної творчості, визначати їхню специфіку й місце в літературному процесі (відповідно до обраної спеціалізації).

ПРН15. Здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати:

- термінологію, що дозволяє визначати й описувати теми, сюжети, жанри, стилі;

- знати періодизацію літературного процесу;
- знати походження деяких традиційних сюжетів;
- розуміти правила укладання словникових (довідкових) статей та уміти їх використовувати із дослідницькою метою.

уміти:

- визначати ознаки певного жанру, стилю, маркери тем і сюжетів;
- точно їх вказувати й описувати літературно-мистецькі особливості літературного тексту;
- застосовувати теоретичні знання для інтерпретації літературних творів;
- визначати спільні (типологічні) ознаки, чітко ідентифікуючи їх із певною літературною формою, а також при цьому вказувати на відмінні стильові маркери твору.

Зміст навчальної дисципліни

Тема 1. **Типологізація як спосіб опису літератури.** Категорія типового/індивідуального; методика визначення типового.

Тема 2. Типи творчої свідомості й типологія культур. Типологія модусів художності.

Тема 3-4. Тематологічний рівень генералізації у літературі. Традиційні образи та сюжети в літературі. Тема митця у модерній українській літературі. Топоси й локуси. Дослідження «вічних» тем у літературознавстві (написання есе на основі студіювання монографічних досліджень).

Тема 5. **Типологія жанрових форм.** Жанрові системи періоду та історична поетика. Літературознавчі словники та принципи укладання статей про жанрові форми.

Тема 6. Поетичні жанри, їх виникнення та трансформації.

Тема 7. Типологія епічних жанрових форм. Жанрові форми масової літератури (детектив, утопія, комікс, трилер).

Тема 8. Літературний детектив. Детективна/кримінальна колізія у романі. Детективна складова постмодерного тексту.

Тема 9. **Типологія стилів.** Принципи й правила опису індивідуального стилю, а також стилю епохи. Літературознавчі практики дослідження стилю.

Тема 10. Готика. Від готичного англійського роману до української готичної новели й сучасного трилера.